

Beleidsplan Brandveiligheid en Hulpverlening gemeente Noordenveld 2003 - 2006

Inleiding

In het voorjaar van 2002 is de notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart* voor kennisgeving aangeboden aan de gemeenteraad. Hierin is een weergave gegeven van de aanwezige risico's in Noordenveld. En aan de hand van de veiligheidsketen (pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg) is beschreven wat de schakels (kunnen) inhouden en hoe het 'beheer' is georganiseerd.

Eens in de vier jaar legt het College een beleidsplan voor aan de raad waarin zij beschrijft op welke wijze invulling wordt en gaat worden gegeven aan de verantwoordelijkheid voor brandweezorg en fysieke veiligheid. (Art.4 Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening). De notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart* is informerend en beschrijvend. Het beleidsplan stelt concrete doelen en vraagt om vaststelling door de raad, opdat het College en de brandweer de uitvoering realiseren.

De beleidsuitgangspunten en doelen sluiten aan op landelijk, regionaal en lokaal beleid wat is verwoord in diverse nota's, actieprogramma's en besluiten. Onder meer het actieprogramma Rampenbeheersing en Brandweer 2002-2006 'Bewust Veiliger' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vormt een basis. Dit actieprogramma beschrijft het Strategisch Akkoord met betrekking tot dé prioriteit van de komende jaren, namelijk (fysieke) veiligheid. In navolging op eerdere verbetertrajecten en na de Vuurwerkramp in Enschede en de Nieuwjaarsbrand in Volendam beschrijft het actieprogramma 'Bewust Veiliger' de integrale aanpak. Aandacht gaat met name uit naar de versterking van het veiligheidsbewustzijn, de rampenbeheersing, de brandweer en de kwaliteit van toezicht.

Over de inhoud

Brandweezorg en fysieke veiligheid is tegenwoordig niet alleen meer afhankelijk van een snelle inzet van de brandweer. De tijden die verstrijken tussen een melding en het opkomen van de brandweer bij een incident overschrijden in sommige situaties de advies opkomsttijden (zorgnormen). Toch wil de gemeente de komende periode, in aansluiting op landelijke en regionale beleidslijnen¹ inzetten op de voorkant van de keten en de kwaliteit van de voorbereiding op het daadwerkelijk optreden. Inspanningen onder het motto '*Voorkomen is beter dan genezen*' leveren gemeentebreed een meerwaarde en zijn derhalve een efficiënte aanpak en sluiten aan bij het feit dat de brandweer meer is dan blussen alleen. Daarentegen zullen investeringen in de preparatie en repressie niet uitblijven. Want aandacht voor de vrijwilligers, werving, eigentijds materiaal en realistisch oefenen is en blijft nodig.

Op het gebied van pro-actie en preventie zijn halverwege de jaren negentig verbeteringstrajecten gestart in het licht van het Project Versterking Brandweer.

Actuele risico-inventarisaties zijn vereist, afstemming en betrokkenheid van de brandweer dient procedureel vastgelegd te worden en de uitvoering van vergunningverlening, controle en handhaving moet samen met andere gemeentelijke diensten plaatsvinden.

De praktijk is nog niet zover. Derhalve zijn de ontwikkelingen, doelen en planning in het hoofdstuk Fysieke Veiligheid beschreven om dit te bereiken.

De repressieve organisatie van brandweer Noordenveld bestaat uit vier brandweerposten en ruim 70 vrijwilligers. Het waarborgen van de minimale uitruksterkte wordt steeds moeilijker en het gekwalificeerd houden qua opleiding en geoefendheid vraagt van de gemeente en de vrijwilligers inspanningen. In het hoofdstuk Brandweezorg worden alle aspecten op het gebied van preparatie, repressie en nazorg aan de orde gesteld en eveneens voorzien van doelen en planning.

¹ Kabinetsstandpunten naar aanleiding de rampen in Enschede en Volendam en het Plan voor de organisatie van Rampenbestrijding en Brandweezorg Drenthe.

De hoofdstukken 3 en 4 gaan respectievelijk in op het crisismanagement en rampenbestrijding en de regionale samenwerking. De Regionale Brandweer Drenthe heeft een coördinerende taak in het rampenbestrijding in Drenthe. Zij is onder meer drukdoende met het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding Drenthe, dat ook consequenties heeft voor de lokale voorbereiding. De gemeentelijke processen moeten uitgewerkt en beoefend worden, waarbij het besef groeit dat de daadwerkelijke uitvoering nimmer een lokale aangelegenheid is en kan zijn. Efficiënt en effectief gevolg is dat het belang van de regionale samenwerking stijgt wat betreft de voorbereiding en uitvoering in Drenthe. Dit gebeurt ook bij de beleids- en uitvoeringsondersteuning op het gebied van Fysieke Veiligheid en Brandweezorg.

In hoofdstuk 5 is de bedrijfsvoering beschreven. Er is uiteengezet welke middelen nodig zijn voor de uitvoering van de doelen. Ook is ingegaan op de planmatige werkwijze die moet gaan aansluiten op de gemeentelijke cyclus van beleid, begroting en verantwoording. Op deze wijze maakt veiligheid zichtbaar en meetbaar onderdeel uit van het gemeentelijk beleid.

Als laatste is een financiële paragraaf opgenomen waarin de 'extra' investeringen en consequenties van het 'nieuw' beleid zijn vermeld.

Enkele begrippen

In dit plan wordt doorlopend gesproken over veiligheid. In de context van dit beleidsplan wordt onder *fysieke veiligheid* verstaan de veiligheid voor zover deze betrekking heeft op natuurlijke factoren die aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van brand, ongevallen en rampen.

Een andere veiligheid is *sociale veiligheid*, welke betrekking heeft op de veiligheid voor zover deze afhankelijk is van sociale verhoudingen (bijvoorbeeld criminaliteit). Het geheel aan fysiek en sociaal veiligheidsbeleid noemt men het *integraal veiligheidsbeleid*.

Risico's zijn de dreiging van gevaar door brand, ongevallen en rampen voor mensen, dieren en het milieu (met als gevolg lichamelijk letsel of materiële schade).

Ook *de brandweer* is een veelgebruikte term in het beleidsplan. Organisatorisch is de brandweer ondergebracht bij de afdeling Bedrijfsvoering en Managementondersteuning (BMO)².

Het gaat dan om de organisatie die de opgedragen taken van de Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening uitvoert, onder algehele leiding van de commandant brandweer.

² Uitgangspunt is de verandering van de organisatie per 1 januari 2003, waarbij brandweer en OOV (afdeling Bestuur en Concern Ondersteuning) bij verschillende afdelingen zijn ondergebracht.

Inhoudsopgave

INLEIDING	1
INHOUDSOPGAVE	3
HOOFDSTUK 1 FYSIEKE VEILIGHEID.....	4
1.1 Pro-actie	4
1.1.1 Risico-inventarisatie	4
1.1.2 Organiseren van afstemming en betrokkenheid.....	4
1.1.3 Beschrijven van veiligheidseffecten voor de bestuurlijke besluitvorming.....	5
1.1.4 Routing gevaarlijke stoffen	5
1.1.5 Integrale veiligheid.....	6
1.2 Preventie.....	6
1.2.1 Advisering bij plannen en vergunningverlening.....	6
1.2.2 Gebruiksvergunningen	7
1.2.3 Veiligheidsbewustzijn en naleefgedrag	7
1.2.4 Controle en handhaving	8
HOOFDSTUK 2 HOOFDSTUK 2 BRANDWEERZORG.....	10
2.1 Preparatie	10
2.1.1 Huisvesting en materieel	10
2.1.2 Personeelsbeleid	12
2.1.3 Opleiden en oefenen	12
2.1.4 Realistisch oefenen	14
2.1.5 Objectpreparatie	15
2.1.6 Bluswatervoorzieningen	15
2.2 Repressie.....	16
2.2.1 Uitrukorganisatie en -garantie	16
2.2.2 Repressieve dekking en specialistische taken	17
2.2.3 Eigentijdse middelen	17
2.3 Nazorg	18
2.3.1 Externe nazorg	18
2.3.2 Interne nazorg.....	18
2.3.3 Evaluatie en terugkoppeling	19
HOOFDSTUK 3 CRISISMANAGEMENT EN RAMPENBESTRIJDING.....	20
3.1 Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding	21
3.2 Gemeentelijk rampenplan.....	21
3.2.1 Risico-inventarisatie	21
3.2.2 Risico-communicatie	22
3.2.3 Opleiden en oefenen in het kader van het crisismanagement en de rampenbestrijding ..	22
HOOFDSTUK 4 REGIONALE SAMENWERKING.....	23
4.1 Fysieke veiligheid	23
4.2 Brandweerzorg en grootschalig (monodisciplinair) optreden	23
4.3 Crisismanagement en rampenbestrijding.....	24
HOOFDSTUK 5 BEDRIJFSVOERING	24
5.1 Algemene bedrijfsvoering en management.....	24
5.1.1 Werken met vrijwilligers	25
HOOFDSTUK 6 FINANCIËN.....	26

Hoofdstuk 1 Fysieke Veiligheid

Voorkomen is beter dan genezen!

Met dit motto worden de eerste schakels van de veiligheidsketen bestempeld. Er is winst³ te halen door de inspanningen in de pro-actie en preventie te vergroten.

Pro-actie beoogt in een vroeg stadium de aandacht te vestigen op veiligheid en brandweezorg bij bestuurlijke en ambtelijke processen. Zodoende kan vooraf de afweging gemaakt worden of het veiligheidsniveau acceptabel blijft. Bovendien is het doorvoeren van veiligheidsverhogende maatregelen in de planfase goedkoper dan na de realisatie.

Preventie omvat de zorg voor het voorkomen en beperken van de gevolgen van inbreuken op de veiligheid. Brandveiligheidsvoorschriften in de vergunningverlening, de controle en de handhaving zijn de formele taken. Voorlichting, veiligheidsbewustzijn en het gewenst naleefgedrag zijn aandachtsvelden die in de kabinetsstandpunten een grote plek hebben gekregen.

Voorwaarde bij de uitvoering van pro-actie en preventie is afstemming en betrokkenheid. Veiligheid - en de brandweer als adviseur - dient opgenomen te worden in procedures. De ambtelijke aansturing en verantwoordelijkheid ligt bij de gemeentesecretaris.

Een groot aantal beleids- en uitvoerende zaken die een relatie hebben met fysieke veiligheid, zoals bouw- en milieuvergunningen, ruimtelijke ontwikkeling en verkeersbeleid is ondergebracht in de afdeling Bouwen en Wonen (BoWo). Per 1 januari 2003 ook nog aangevuld met de vakgroep Handhaving.

1.1 Pro-actie

1.1.1 Risico-inventarisatie

Het eerste begin van veiligheidsbeleid is inzicht in de risico's. In de notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart* en de provinciale *Risicokaart Drenthe* is aansluiting gezocht met de landelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen gaan verder en een wetsvoorstel is aangeboden aan de Tweede Kamer waarin wordt verplicht om vierjaarlijks een actuele risicokaart te presenteren. Bij de inventarisaties moeten ook de mogelijke gevolgen in beeld worden gebracht.

Binnen de provincie Drenthe is het project Risicomanagement Drenthe gestart (zie ook Hoofdstuk 4). Onderdeel van dit project is de Risicokaart Drenthe 2^e fase. De landelijke format: *model-Risicokaart gemeenten* vormt het uitgangspunt. Deze format is begin 2003 gereed en het Rijk stelt tot doel dat voor 2004 70% van de gemeenten in Nederland de Risicokaart hebben ingevuld. In aansluiting op het project Risicomanagement Drenthe zullen alle twaalf gemeenten in Drenthe bij dit percentage horen.

- **Doel:** risicovolle situaties in de gemeente Noordenveld zijn vanaf 2004 overzichtelijk in kaart gebracht en de gegevens worden eens in de vier jaar geactualiseerd

Hiermee is de minimale basis omschreven, maar aanvullingen voor de lokale planvoorbereiding van de brandweer ligt voor de hand. De brandweer zal samen met andere gemeentelijke diensten inspanning moeten leveren om informatie boven water te krijgen.

In het kader van de bereikbaarheidskaarten (§ 2.1.5) is dit voor een groot gedeelte uitgevoerd en bestaat zicht op de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen bij bedrijven.

De digitalisering van het inrichtingenarchief maakt de informatie gemeentebreed inzichtelijk. Om de kennis en informatie blijvend te waarborgen is gestructureerde afstemming nodig met de afdeling Bouwen en Wonen (BoWo).

Voor het hebben en behouden van een actueel overzicht is op jaarbasis 30 uur geraamd.

1.1.2 Organiseren van afstemming en betrokkenheid

Binnen de gemeente zijn veel vakgroepen waarvan de werkzaamheden invloed hebben op fysieke veiligheid en het werk van de brandweer. De voornaamste werkvelden zijn verkeer, ruimtelijke ordening, milieu en bouwzaken. Deze vallen allemaal binnen de afdeling BoWo⁴.

³ Enerzijds op het gebied van veiligheidsgevoelens en aan de andere kant vanuit financieel oogpunt.

Het verdient aanbeveling de brandweer te betrekken bij de relevante activiteiten van de afdeling BoWo. In dit kader is de aanbeveling van de commissie Oosting (Vuurwerkcramp) te noemen die stelt dat de brandweer stelselmatig en volgens een vaste praktijk betrokken dient te worden bij gemeentelijke processen om zo haar rol als wettelijk adviseur in te vullen.

De afdeling BoWo is gestart met het beschrijven van de werkprocessen binnen de afdeling. Een zogenaamd 'spoorwegboek' beschrijft de route die bepaalde plannen en aanvragen moeten volgen binnen de gemeente. De brandweer zal hierin worden betrokken om concrete afspraken te maken over de nodige afstemming ten aanzien van diverse werkprocessen. Afhankelijk van de inhoud zal dit ter kennisgeving of ter advisering (zie Preventie) voorgelegd worden.

- **Doel:** de brandweer is vanaf de 2^e helft van 2003 beschreven procedureel betrokken bij beleids- en planontwikkeling van de afdeling BoWo. Dit is in werkafspraken beschreven en vastgelegd.

Afdeling BoWo is initiatiefnemer in het beschrijven van haar processen. De brandweer heeft 30 uur geraamd om de afstemming in de werkprocessen te concretiseren.

De daadwerkelijke uitvoering van meer afstemming en betrokkenheid betekent extra inspanningen van de brandweer. Op jaarbasis is eerst 120 uur geraamd. Het aantal uren zal toenemen als meer afstemming plaatsvindt (rond diverse onderwerpen).

1.1.3 Beschrijven van veiligheidseffecten voor de bestuurlijke besluitvorming

Door de bovengenoemde werkafspraken ontstaat een fase waarin 'aandacht voor veiligheid' een vast onderwerp is. Soms zal blijken dat sommige plannen en voorstellen zo'n invloed hebben op het veiligheidsniveau dat het noodzakelijk is de effecten onderdeel te laten uitmaken van de besluitvorming. Concrete voorbeelden zijn het aanbrengen van snelheidsbelemmerende maatregelen, de voorbereiding van bestemmingsplannen en de vestiging van industrie. Bij deze besluiten moeten de (fysieke) veiligheidseffecten beschreven worden.

Dit biedt de volgende voordelen:

- in de ambtelijke voorbereiding is denken aan veiligheid en afstemming met de brandweer noodzakelijk;
- het verantwoordelijk bestuur kan de afweging maken of de effecten op het fysiek veiligheidsniveau acceptabel zijn of dat aanvullende maatregelen genomen moeten worden en;
- bij openbare besluitvorming is voor de bevolking direct bekend op welke wijze het gemeentebestuur haar verantwoordelijkheid voor veiligheid invult.

Voor grootschalige projecten heeft het Rijk het instrument Veiligheidseffectrapportage (VER) ontwikkeld. In de Rijksbegroting 2003 van het ministerie van BZK is de streefwaarde opgenomen dat 25% van de gemeenten in Nederland werkt met een VER.

Daarentegen zijn lang niet alle projecten in de gemeente Noordenveld zo omvangrijk dat een VER nodig is. Een vereenvoudigde vorm, de veiligheidsparagraaf biedt dan voldoende soelaas. Ruimtelijke projecten zoals bestemmingsplannen, schetsplannen of verkeersinrichtingsplannen, waaronder het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan komen hiervoor in aanmerking.

- **Doel:** vanaf 2004 is een veiligheidsparagraaf vast onderdeel van relevante ruimtelijke plannen en besluiten om de effecten op het veiligheidsniveau in de gemeente helder te maken.

De geraamde uren voor meer betrokkenheid en advisering bij beleids- en planontwikkeling (§1.1.2) biedt ruimte in de planning en per veiligheidsparagraaf dient rekening te worden gehouden met 10-20 uur. Het totaal aantal benodigde uren neemt toe als intensiever samengewerkt wordt.

1.1.4 Routering gevaarlijke stoffen

Een typisch pro-actief instrument is de 'routeringsregeling gevaarlijke stoffen'. Gemeentebesturen dienen een besluit te nemen over het al dan niet toestaan van het transport van gevaarlijke stoffen door (de

⁴ vanaf 1 januari 2003 wordt dit aangevuld met de vakgroep Handhaving

bebouwde kom in) de gemeente. Deze besluitvorming heeft in de Noordenveldse gemeenteraad nog niet plaatsgevonden.

Bij de voorbereiding van dit beleidsplan is gekeken naar de situatie in Noordenveld op grond van informatie uit de notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart*. Het ontbreken van voldoende informatie over het vervoer van gevaarlijke stoffen maakt het onmogelijk een besluit voor te bereiden. Inspanningen moeten geleverd worden om de intensiteit van het vervoer, de vervoerde stoffen en hoeveelheden inzichtelijk te krijgen.

- **Doel:** voor het einde van 2005 is informatie bekend over het vervoer van gevaarlijke stoffen en wordt een voorstel gedaan inzake de 'routeringsregeling'

In 2003-2004 is totaal 40 uur geraamd voor de informatie en het voorstel omtrent de route gevaarlijke stoffen. Door de samenwerking met het regionaal bureau RBD is dit aantal uren toereikend.

1.1.5 *Integrale veiligheid*

De brandweer is niet de enige die met veiligheidsbeleid bezig is. Dit is al zichtbaar door het onderdeel Openbare Orde en Veiligheid bij de afdeling Bestuur en Concern Ondersteuning, waar de ambtenaar openbare orde en veiligheid (aov) is ondergebracht. Hier ligt met name een taakveld op het brede gebied van sociale veiligheid en ook de voorbereiding op het crisismanagement en rampenbestrijding. Het Rijk heeft de sterke wens uitgesproken om het overheidsproduct veiligheid en vooral de aanpak van onveiligheid integraal te verwoorden in een Integraal Veiligheidsplan. Als streefwaarde noemt zij het kental dat eind 2003 60% van de gemeenten een veiligheidsplan hebben opgesteld.

In het Collegeprogramma 2002-2006 van de gemeente Noordenveld is hierover het volgende genoemd.
In de komende bestuursperiode zal een actuele beleidsnota integrale veiligheid worden opgesteld (ten behoeve van overzicht en afstemming).

Het ligt in de planning dat de beleidsnota voor het einde van 2003 gereed is. Dit betreft het taakveld van de ambtenaar openbare orde en veiligheid. De brandweer zal enkele uren besteden aan het inhoudelijk advies op het gebied van brandweertzorg en fysieke veiligheid.

1.2 **Preventie**

1.2.1 *Advisering bij plannen en vergunningverlening*

Volgens vaste praktijk is de brandweer betrokken bij plan- en beleidsontwikkeling. Dit is al verwoord in de vorige paragraaf.

Een ander taakveld is vergunningverlening. Bouwvergunning, (provinciale) milieuvergunning en vergunningen op grond van de brandbeveiligingsverordening (evenementen en markten) dienen te zijn voorzien van (brand)veiligheidsadviezen.

In de huidige gang van zaken gebeurt dit, zij het niet altijd procedureel. Alleen complexe bouwvergunningen gaan voor advies naar de preventiemedewerker. De te maken werkafspraken vormen een handreiking om de betrokkenheid (adviesrol) op meerdere terreinen volgens een vaste praktijk te organiseren. Aspecten zoals externe veiligheid⁵, brandveiligheidsvoorschriften en bereikbaarheid zijn dan onderdeel van de vergunning. Bovendien zorgt de afstemming en inhoudelijke advisering voor de juiste informatielijnen om repressieve informatie (bereikbaarheidskaarten) up-to-date te houden.

- **Doel:** de brandweer (in voorkomende situaties ook de aov) is van het najaar 2003 opgenomen in de processen van bouw-, (provinciale) milieu-, en tijdelijke vergunningen als adviseur op het gebied van veiligheid.

⁵ Externe veiligheid heeft o.m. betrekking op de risico's (veiligheidseffecten) van bedrijven voor de omgeving.

Het inhoudelijk adviseren op het gebied van fysieke veiligheid, brandpreventie en andere aspecten die van belang zijn in het kader van veiligheid vergt tijd. In het Preventieactiviteitenplan (februari 2001) is voor deze werkzaamheden het volgende aantal uren gepland; adviezen bouwvergunning: 620 uur, adviezen milieuvergunning: 30 uur en overige bijzondere wetten: 75 uur. De ruim 700 uur zal gehandhaafd blijven voor de komende jaren voor advies bij lokale vergunningverlening.

1.2.2 Gebruiksvergunningen

De brandweer verleent de zogenaamde gebruiksvergunningen op grond van de Bouwverordening gemeente Noordenveld, hoofdstuk 6.

Er ligt een actueel Preventieactiviteitenplan (Prevap) en conform de daarin gestelde uitgangspunten en planning wordt gewerkt aan de preventiewerkzaamheden en het afgeven van de resterende gebruiksvergunningen.

Voor het inhalen van de achterstand met betrekking tot de gebruiksvergunningen zijn 2 tijdelijke medewerkers aangesteld. Van de ruim 333 gebruiksvergunningplichtige objecten hebben reeds 59 een vergunning (december 2002). Nuancering is dat het grootste aantal (44) van de afgegeven vergunningen valt in categorie 1 en 2. De prioriteit van het overgrote deel van af te geven gebruiksvergunningen is lager.

Het is daarentegen het kabinetsstandpunt naar aanleiding van de rampen in Enschede en Volendam dat binnen een afzienbare periode de achterstand rond gebruiksvergunningen is weggewerkt.

Voor de planning van de afgifte van resterende gebruiksvergunningen wordt het Prevap in 2003 geactualiseerd. Met name zal ook de beleidsmatige onderbouwing van de preventieactiviteiten hierin tegen het licht worden gehouden (onderzoek gemeentelijk actieprogramma brandveiligheid).

Eén van de projecten behelst de gebruiksvergunningen van de PI Veenhuizen i.o. In 2001 heeft de directie in overleg met de gemeente het besluit genomen de bedrijfsbrandweer Veenhuizen op te heffen. In ditzelfde besluit is vastgelegd dat begin 2003 alle penitentiaire inrichtingen een gebruiksvergunning hebben, en dus voldoen aan de eigentijdse brandveiligheidsvoorschriften. Momenteel is de penitentiaire inrichting drukdoende om de gebouwen bouwkundig en installatietechnisch aan te passen. Dit is 1 februari 2003 gereed, waarna het proces van verlening van de gebruiksvergunning start.

- **Doel:** het proces van afgifte van gebruiksvergunningen uitvoeren conform het vastgesteld Prevap, zodat in 2004 bijna 40% een gebruiksvergunning heeft. Begin 2006 is de totale achterstand ingelopen.
- **Doel:** voor het najaar van 2003 hebben de gebouwen van de PI Veenhuizen i.o. een gebruiksvergunning.
- **Doel:** eind 2003 is het Prevap geactualiseerd en begin 2004 zijn de beleidsmatige aspecten van brandpreventie bestuurlijk vastgelegd.

Voor de uitvoering van de afgifte van gebruiksvergunningen is tijdelijk voor twee jaar menskracht aanwezig. Eind 2004 is dan 40% van het aantal vergunningen afgegeven. De vervolgpianing zal in het actueel Prevap (medio 2003) worden verwoord. Uitgangspunten rond de beleidsmatige brandpreventie worden toegevoegd aan het Prevap. Deze worden deels in regionaal verband opgesteld.

Voor het project PI Veenhuizen is in 2003 nog 200 uur geraamd. Voor het actualiseren van het Prevap inclusief het beleidsniveau van brandveiligheid is 180 uur geraamd.

1.2.3 Veiligheidsbewustzijn en naleefgedrag

Een rode draad door de verbetertrajecten op het gebied van veiligheid is 'meer communicatie en voorlichting'. Het gedrag van burgers en ondernemers is mede bepalend voor de veiligheid in de samenleving. Om dit bewustzijn te realiseren is voorlichting en informatie geboden.

Om het veiligheidsbewustzijn te vergroten zijn er, mede naar aanleiding van de rampen in Enschede en Volendam tal van acties geïnitieerd door de rijksoverheid.

Het is de mening van het kabinet⁶ dat het bevorderen van veiligheid niet alleen een taak is van de overheid. De versterking van het veiligheidsbewustzijn is ingegeven door de gedachte dat een ieder verantwoordelijk is voor zijn bijdrage aan een veilige samenleving. Om daar invulling aan te geven moet iedereen zich ook bewust zijn van de rol die men speelt bij de totstandkoming van die veilige leefomgeving. Ook bedrijven en burgers hebben een belangrijke verantwoordelijkheid en voor bedrijven geldt onder meer dat brandveiligheidsvoorschriften niet facultatief zijn.

Veiligheidsbewustzijn en naleefgedrag in de samenleving kent dus duidelijk een tweesporenbeleid van de overheid. Enerzijds moeten burgers voorgelicht worden over driegende risico's en de wijze waarop de overheid zich hierop voorbereidt. Het project Risicomanagement Drenthe, met als onderdelen de Risicokaart Drenthe 2^e fase en Risico-communicatie, schenkt hier aandacht aan (zie Hoofdstuk 3). Aan de andere kant ligt de verantwoordelijkheid bij de ondernemer en de burger. Hiertoe moeten zij wel weten welke rol zij hebben en moeten hierover geïnformeerd worden. Dit kan de gemeente doen in de media, op scholen, door middel van bijeenkomsten in wijkcentra en middels mailing gericht aan bepaalde doelgroepen.

Vanuit de handavingsvisie wordt het belang van voorlichting eveneens gestimuleerd. Het landelijk actieprogramma *Handhaven op Niveau* inclusief het bijbehorend kabinetsstandpunt stelt dat gedragsbeïnvloeding (preventief) meer resultaten boekt dan alleen het handhavend toezicht (repressief).

Op de internetsite van de gemeente Noordenveld (www.gemeentenoordenveld.nl) is al aandacht geschonken aan de brandweer. Het ligt voor de hand dit medium en ook lokale kranten te benutten om burgers, bedrijven en instellingen te informeren over onderwerpen als brandveiligheid thuis, de noodzaak van een ontruimingsplan en de verantwoordelijkheid die bedrijven hebben ten opzichte van hun medewerkers, gasten en omgeving. Gericht op specifieke doelgroepen kan ook mailing worden opgesteld. Horeca, scholen of verzorgingstehuizen zijn dan voorbeelden.

Actieve voorlichtingsactiviteiten over 'de brandweer' gebeuren vaak op verzoek en dus ad hoc.

Voor de komende periode willen we voorlichtingsactiviteiten meer gestructureerd vorm geven en ook breed trekken naar het terrein van grootschalige risico's en rampenbestrijding.

De brandweer zal samen met de vakgroep Consultatie en Voorlichting de voorlichtingsactiviteiten in een plan beschrijven. Een dergelijke aanpak biedt tevens soelaas voor overige voorlichtingsaspecten, zoals bijvoorbeeld na incidenten. Ingrijpende branden of ongevallen kunnen een aanleiding zijn om de aandacht op veiligheid te richten of om de bevolking te informeren over de toedracht en de gevolgen (zie § 2.3 Nazorg).

- **Doel:** met als motto 'meer rood op straat' gaat de brandweer een voorlichtingsplan uitwerken, waarmee ze burgers, scholen, (horeca-)ondernemers, verpleeg- en zorginstellingen en andere branche-organisaties in de gemeente gaat benaderen over brandveiligheid, -preventie, vergunningeisen en verantwoordelijkheden. Medio 2004 is dit plan gereed.

Het opstellen van het voorlichtingsplan is geraamd op 70 uur voor de brandweer en zal in samenwerking met de vakgroep Consultatie en Voorlichting worden geschreven.

Ook op regionaal niveau zijn ontwikkelingen gaande die het medium internet gebruiken voor informatieverspreiding en er wordt gekeken hoe en in welke vorm fysieke veiligheid, brandweezorg en crisismanagement en rampenbestrijding onder de aandacht kan worden gebracht.

Voor de uitvoering van voorlichtingswerkzaamheden raamt de brandweer de inspanningen op 120 uur. Dit omvat ook de vragen en telefoontjes die dagelijks binnen komen. De praktijk zal uitwijzen hoeveel uren daadwerkelijk nodig zijn voor actieve voorlichting.

1.2.4 Controle en handhaving

De verantwoordelijkheid voor naleving van vergunningvoorschriften ligt bij de vergunninghouder. En ondanks het grote belang van voorlichting moet toezicht en handhavend optreden altijd blijven plaatsvinden, alleen al om het imago en de geloofwaardigheid van het lokaal bestuur kracht bij te zetten.

⁶ Ministerie van BZK, actieprogramma Rampenbeheersing en Brandweer 2002-2006 'Bewust veiliger', oktober 2002

Handhaving moet daarom organisatorisch zijn ingebed in het gemeentelijk beleid, wat per 1 januari 2003 ook zal gebeuren als onderdeel van BoWo.

Uitgangspunten, sanctiebeleid en capaciteit voor de uitvoering zijn dan voorwaardenscheppend. Dit alles is verwoord in de nota *Integrale Handhaving gemeente Noordenveld* (november 2001) en op basis hiervan wordt het handhavingsbeleid verder uitgewerkt.

In het Collegeprogramma is -mede in relatie tot veiligheid- opgenomen dat de uitvoering van het handhavingsbeleid zijn beslag moet krijgen binnen de verschillende beleidsterreinen en dat daardoor op adequate wijze omgegaan wordt met controle en handhaving. Onderwerpen die voor de brandweer van belang zijn, zijn onder andere de uitvoering van controles van gebruiksvergunningen en de administratief-juridische afhandeling van een overtreding.

Door middel van (integrale) jaarplannen worden de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van handhaving vastgelegd en de brandweer levert hierin haar aandeel. In het Prevap 2001 en overgenomen in de nota Handhaving is beschreven dat voor controle van gebruiksvergunningen 0,5 fte nodig is. Deze uren zijn nu niet beschikbaar en planmatige controles blijven uit. Bovendien is er geen ruimte voor de administratieve afhandeling van controles. Beide aspecten zullen met de opbouw van de vakgroep Handhaving begin volgend jaar verder opgepakt worden en ontstaat meer helderheid over de activiteiten en werkverdeling met andere afdelingen, waaronder de brandweer.

- **Doel:** in het integraal jaarplan 2003 (en verder) zijn concrete doelen gesteld op het gebied van handhaving inclusief brandweer cq. fysieke veiligheid.
- **Doel:** de taken en werkzaamheden rond de uitvoering van controle van gebruiksvergunningen en de afhandeling van geconstateerde overtredingen is helder vastgelegd.

Het bovenstaande levert voldoende argumentatie om handhaving en brandweer bij elkaar te brengen. Menskracht en tijd is een voorwaarde om dit uit te voeren. Om beleidsmatig en inhoudelijk de aandacht voor brandweer op het gebied van handhaving in te bedden is voor 2003, 60 uur geraamd inclusief het beschrijven van het handhavingsbeleid voor de specifieke brandweeraspecten.

Wat betreft de uitvoering is aangegeven dat bij de brandweer een halve formatieplaats nodig is om actief gebruiksvergunningen te controleren. Een gezamenlijke controle vanuit diverse beleidsterreinen levert een efficiënte werkwijze.

Voor de betrokkenheid bij het in ontwikkeling zijnde lokaal beleid is 30 uur geraamd (zie Pro-actie).

Hoofdstuk 2 Hoofdstuk 2 Brandweezorg

Als de brandweer moet optreden, doet ze het goed!

Risico's zijn in de huidige woon- en leefomgeving onvermijdelijk, wat pleit voor een adequate voorbereiding en een evenzo spoedig optreden van de brandweer. Dit alles is ondergebracht in de term brandweezorg (preparatie, repressie en nazorg). Continuïteit, kwaliteit en veiligheid zijn belangrijke aspecten.

De voorbereiding op het daadwerkelijk optreden geldt eveneens voor gemeentelijke diensten die een procesverantwoordelijkheid hebben bij zware ongevallen en rampen (zie hiervoor Hoofdstuk 3).

Continuïteit moet zijn georganiseerd en gewaarborgd. Hulpverleningsdiensten moeten te allen tijde inzetbaar zijn, 24 uur per dag 7 dagen per week. Dit vergt van een organisatie met vrijwilligers veel inspanning. Over een langere periode moet de brandweer ook verzekerd zijn van voldoende gekwalificeerd personeel.

Meerdere onderzoeken, rapporten en inspecties hebben aangetoond dat de aandacht voor kwaliteit een impuls verdient. Dit is nadrukkelijk overgenomen in de Rijksbegroting 2003 en het toepassen van kwaliteitscriteria is een speerpunt voor basisbrandweezorg en crisismanagement en rampenbestrijding (hoofdstuk 3).

Het Rijk streeft er na dat eind 2003 voor de gemeenten een samenhangend kwaliteitssysteem ontwikkeld en beschikbaar is met criteria voor de basisbrandweezorg. Vooruitlopen op in ontwikkeling zijnde besluiten is belangrijk. Toch bestaan er al criteria en eisen waar nu aan voldaan moet worden.

Opleidingsniveau, geoefendheid, arbeidsomstandigheden, uitgangspunten voor materieelbepakking en repressieve (advies) opkomsttijden zijn onderdelen die zijn beschreven en vastgelegd. Voldoen aan deze punten is de ambitie, maar dit vraagt om aandacht, draagvlak en uitvoeringsmogelijkheden.

Na het ontstaan van incidenten komt veiligheid voor de burger en niet te vergeten de hulpverlener voort uit de continuïteit en kwaliteit die gewaarborgd kan worden.

Na het stabiliseren en bestrijden van het incident moeten de verstoorde verhoudingen zo spoedig mogelijk hersteld worden. Opvang van gedupeerden, voorlichting en tijdelijke huisvesting dient geregeld te zijn. Nazorg is de laatste schakel van de veiligheidsketen, maar zeker niet het eind. Het terugkoppelen van leermomenten verdient steeds meer aandacht. Bijvoorbeeld moeten veel voorkomende oorzaken een rol spelen bij nieuw pro-actie en preventiebeleid en moeten verbeterpunten in het optreden meegenomen worden in het oefenprogramma. Goede informatiestromen binnen de brandweer, als ook naar de samenleving zijn dan essentieel.

Achtereenvolgens worden de schakels Preparatie, Repressie en Nazorg behandeld. Hierin is verwoord hoe de brandweer zich wil ontwikkelen om alle voorbereidende werkzaamheden, de kwalitatief hoge hulpverlening en een zo spoedig mogelijk herstel te organiseren en te garanderen.

2.1 Preparatie

2.1.1 Huisvesting en materieel

De gemeentelijke brandweer Noordenveld bestaat uit vier posten, te weten Roden, Peize, Norg en Veenhuizen. In de notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart* is de materieelstaat van de posten beschreven en daarmee is het uitgangspunt voor de repressieve organisatie bekend.

Net als in voorgaande jaren spelen de komende periode de aanpassingen om te voldoen aan de geldende eisen en regels een rol. Naast functionele eisen en wensen van de brandweerposten spelen arbo-technische aspecten en milieuregelgeving een rol.

Huisvesting

Norg

De brandweerpost Norg wordt de komende maanden aangepast. Medio 2003 is dit uitgevoerd en dan zijn de knelpunten die in de RI&E zijn beschreven verholpen. De kosten (€ 132.000) zijn reeds in de begroting van 2003 opgenomen.

Veenhuizen

Het gebouw waarin brandweer Veenhuizen is gehuisvest is geen eigendom van de gemeente. Gekeken wordt naar de mogelijkheden om dit gebouw aan te kopen en uit te breiden op de huidige locatie. Vooralsnog zijn hieromtrent geen knelpunten aan het licht gekomen. De kosten van uitbreiding/aanpassing zijn geraamd op € 175.000. De aankoopkosten van de huidige locatie zijn nog niet bekend. Naar verwachting wordt dit voor het einde van 2004 afgerond, zodat de brandweerpost deze bestuursperiode voldoet aan de geldende eisen en wensen.

Peize

In de RI&E is beschreven dat de stallingruimte van het voertuig in Peize niet voldoet aan de Arbo-eisen. Hoewel aanpassingen fysiek mogelijk zijn, betekent een verandering van de inrichting dat ook voldaan moet worden aan vergunningvoorwaarden. Milieuvorschriften laten de bedrijvigheid van een brandweerpost niet meer toe in de bebouwde omgeving. Overwogen zal moeten worden of binnen de kern Peize een alternatieve locatie is voor de huisvesting van de brandweerpost.

Roden

Ook wat betreft de huisvesting van de brandweerpost Roden zijn investeringen nodig. In de notitie *Risico's in Noordenveld op de kaart* en in de RI&E is dit vastgelegd. De centrale locatie in het centrum kent goede uitrukmogelijkheden naar zwaartepunten, maar heeft een mindere bereikbaarheid voor vrijwilligers tijdens de drukke winkeldagen. Ook voor Roden geldt dat bij aanpassingen of herbouw op de huidige locatie voldaan moet worden aan de milieuvorschriften.

Voor de brandweerposten Norg en Veenhuizen zijn concrete plannen om binnen afzienbare tijd te voldoen aan de eisen en wensen die horen bij de eigentijdse huisvesting. Ten aanzien van de posten Peize en Roden verdient het de overweging om de huisvesting op een andere locatie te realiseren. Uitkijken naar bestaande gebouwen en rekening houden met de ligging ten opzichte van elkaar en het verzorgingsgebied zijn aspecten die logischerwijs meegenomen worden. Dit wordt verwoord in een huisvestingsplan brandweer.

- **Doel:** de brandweerposten in de gemeente Noordenveld voldoen op eigentijdse wijze aan de geldende uitgangspunten van een standaard brandweerpost.
 - eind 2003 voldoen de posten Norg en Veenhuizen aan de gestelde normen en eisen.
 - medio 2003 is een huisvestingsplan gereed met een voorstel omtrent de huisvesting en locatie van de posten Roden en Peize.

Voor de komende jaren (2003-2005) is 300 uur geraamd voor de begeleiding van de aanpassing en/of bouw van de brandweerposten.

Materieel

De huidige materieelstaat is beschreven, aangevuld met een toekomstbeeld. Dit is het beleidsuitgangspunt, wat inhoudt dat in elke brandweerpost een standaard tankautospuiter (brandweereenheid) is gesteld, met een bestrijdingscapaciteit voor blussen, technische hulpverlening en het eerste optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen. In Roden is daarenboven een extra blusvoertuig gesteld in verband met de risico's. Bovendien is in de notitie voorgesteld om in elke brandweerpost een aanvullend personeel/ materiaal voertuig te plaatsen.

In Roden en Veenhuizen voldoen de voertuigen niet aan de kenmerken van een standaard tankautospuiter. Dit wordt aangepast binnen de reguliere vervangingsplanning (zie Hoofdstuk 6). Dit betekent dat in Roden in 2005 de oude tankautospuiter (743) wordt vervangen door een standaard tankautospuiter. Het hulpverleningsvoertuig (773) kan dan in 2006 vervangen worden door een personeelswagen. De kosten van een standaard tankautospuiter bedragen ca. €250.000 en van een personeelswagen ca. € 45.000

In Veenhuizen staat de oudste tankautospuiter (776) in de vervangingsplanning voor 2007, dit wordt een standaard tankautospuiter. Na de afschrijvingstermijn van de tweede tankautospuiter (766) wordt deze vervangen door een personeel/ materiaalvoertuig met bluscapaciteit. In Peize staat een standaard tankautospuiter (744) deze moet in 2007 vervangen worden.

Wat betreft de aanvullende personeel/ materiaal voertuigen in de andere posten is een volgende planning voor ogen gesteld. De aanschaf in Peize en de vervanging in Norg is gepland in 2004. De kosten van een personeel/ materiaalvoertuig zijn geraamd op € 45.000.

- **Doel:** de materieelstaat van brandweer Noordenveld komt vanaf 2007 overeen met de genoemde uitgangspunten en is daarmee in overeenstemming de dekking van de risico's en de gemaakte afspraken.
- - 2004, Aanschaf personeel/materieelvoertuig Peize
 - 2004, Vervanging personeel/materieelvoertuig (706) Norg
 - 2005, Vervanging tankautospuiter (744) Roden
 - 2006, Vervanging personeel/materieelvoertuig Roden (773) door personeelsvoertuig
 - 2007, Veenhuizen, Vervanging tankautospuiter (776) door standaard tankautospuiter
 - 2007, Peize, vervanging standaard tankautospuiter (744)

Naast de kosten die verbonden zijn aan de aanpassingen van het brandweermaterieel zijn uren nodig voor de begeleiding van de aanschaf en verwerving van het materieel. Dit is voor de jaren 2004 en 2005 op totaal 100 uur, indien gebruik gemaakt wordt van de ondersteuning van regionaal bureau van de RBD.

2.1.2 *Personeelsbeleid*

In de lijn van risicodekking is na uitruklocaties en materieel, personeel het volgende onderwerp. Net als in tien andere gemeenten in Drenthe bestaat de repressieve dienst uit vrijwilligers. De inspanning die deze medewerkers leveren dient alom gewaardeerd te worden. Anderzijds hebben deze werknemers ook verplichtingen en beperkingen.

Vrijwilligerswerk komt onder grote druk te staan en de grenzen aan beschikbaarheid en belastbaarheid worden bereikt. Het is van belang dat de personele aspecten beschreven zijn.

Als werkgever ben je duidelijk en zorg je voor een heldere werkverhouding met de vrijwilliger. Of zelfs toekomstige vrijwilligers, want ook het personeelsbeleid is een visitekaartje van de werkgever.

Veel verwachtingen en verplichtingen zijn geregeld en/ of besproken, maar een totaalplan mist nog. In het totale personeelsbeleid worden ook de bestaande regelingen onder de loep genomen en zullen worden aangepast aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Onderwerpen die in het personeelsbeleid aan de orde komen zijn onder meer aanstellings- en opleidingseisen, minimale geoefendheid, rechtspositie en uitgangspunten voor de repressieve organisatie. Rond dit laatste punt wordt in de § Repressie een voorzet gedaan.

- **Doel:** voor 2005 is het personeelsbeleid brandweer Noordenveld beschreven met daarin vermeld de uitgangspunten die voor werkgever en werknemer bindend zijn voor de uitvoering van brandweertaken.

Het gemeentelijk personeelsbeleid is een lokale aangelegenheid. Toch zijn er ontwikkelingen die landelijk en regionaal gelden en dus op een groter schaalniveau aangepakt kunnen worden. Het ligt voor de hand voor een gelijke aanpak in Drenthe te kiezen en derhalve hierop aan te sluiten. Voor een totaal personeelsplan is in 2003-2004 100 uur geraamd.

2.1.3 *Opleiden en oefenen*

De concrete kwaliteitseis is dat al het personeel voldoende opgeleid en geoefend is voor de repressieve functie(s) die zij of hij vervult.

Opleiden hangt sterk samen met de repressieve organisatie. Hoeveel medewerkers zijn nodig om alle repressieve functie uit te voeren? Knelpunt is dat niet iedereen voor alle functies kan worden opgeleid, want dan loopt het spaak met de oefenbelasting.

De repressieve organisatie en het personeelsbeleid (2005) gaan dit verwoorden en uiteindelijk volgt een opleidingsbehoefte voor de langere termijn. Hiermee is het mogelijk om voor enkele jaren een raming te maken van opleidingskosten.

In algemene zin gelden de volgende uitgangspunten:

-	ieder manschap is minimaal opgeleid tot Brandwacht eerste klasse
-	iedere bevelvoerder is minimaal opgeleid tot Onderbrandmeester
-	iedere Officier van Dienst is minimaal opgeleid tot adjunct-hoofdbrandmeester
-	elk korpslid dat specialismen vervult (o.m. gaspakdrager, verkenner gevaarlijke stoffen) is hiertoe opgeleid/ gecertificeerd

Opleiding is een éénmalig traject. Het beoefenen van de repressieve taakstelling is daarom onvermijdelijk en noodzakelijk.

Eind jaren negentig is het oefenen landelijk in de belangstelling gekomen en de conclusies waren weinig florissant. Daartoe is de Leidraad Oefenen geïntroduceerd om een kwaliteitsimpuls te geven aan de hand van de oefensystematiek. Hoewel het oefenen zeker niet onder de maat was, betekent dit ook voor de Noordenveldse brandweer (vrijwilligers) weer een groeiende inspanning. (In de jaren voorafgaand aan de Leidraad Oefenen is door brandweer Noordenveld gestart met het opstellen van een jaarlijks oefenplanning.)

Nu worden alle bevelvoerders en oefen-instructeurs opgeleid tot oefenleider, om de oefensystematiek eigen te maken. De systematiek van de Leidraad Oefenen betekent nog frequenter oefenen. Vrijwilligers voeren het merendeel van de voorbereidende werkzaamheden uit. Meer oefenen betekent dat er meer tijd besteed moet worden aan alle bijkomende activiteiten.

Om juist deze werkzaamheden, de oefensystematiek en uiteindelijk de registratie en evaluatie constructief bij de brandweer onder te brengen is in het *Regionaal Oefenbeleidsplan 2002-2005* gesproken over structurele formatie voor oefenen voor in elk geval de eerste fase van het regionaal oefenbeleid. In het oefenbeleidsplan is het kental één medewerker per korps⁷ genoemd. Brandweer Noordenveld heeft het regionaal beleid vertaald naar de lokale situatie en in het nota-voorstel van het *Oefenbeleidsplan brandweer Noordenveld 2002-2005* is voorgesteld de formatie van brandweer Noordenveld uit te breiden met één medewerker voor oefenen. Dit is conform overgenomen in de begroting 2003 die reeds is vastgesteld. In 2003 start de werving van een preparatie-medewerker oefenen.

Deze gang van zaken sluit naadloos aan bij het rijksbeleid. Hierin wordt nagestreefd dat eind 2003 60% van de gemeenten (i.c. brandwerven) in Nederland werken en oefenen volgens de Leidraad Oefenen. De capaciteit die nodig is voor de tweede fase van het regionaal oefenbeleid (registratie en evaluatie in 2004-2005) is nog niet bekend. In eerste instantie wordt volstaan met de huidige uitbreiding. De toepassing van de Leidraad en de praktijk zal aantonen welke uitbreiding eventueel nodig is.

- **Doel:** vanaf 2003 oefent de Noordenveldse brandweer volgens de oefensystematiek uit de Leidraad Oefenen, conform het Oefenbeleidsplan brandweer Noordenveld 2002-2005.

Als onderdeel van het oefenen moeten operationele instructies en uitrukprocedures onder de aandacht gebracht worden. Dergelijke afspraken worden in Drents verband of op lokaal niveau gemaakt in het kader van arbeidsveiligheid (RI&E⁸) en uniformiteit. Toch klinken deze afspraken moeizaam door tot de repressieve dienst, terwijl daar de uitvoering ligt.

⁷ De invoering van de Leidraad Oefenen gaat zelfs uit van 1 fte per 50 brandweerlieden. Dit zou voor Noordenveld 1,5 fte betekenen.

⁸ In de Risico-inventarisatie & Evaluatie door de Arbo-Noord (maart 2000) is dit aangestipt als aandachtsveld

Als onderdeel van het oefenbeleid zal de oefencoördinator de theoretisch instructieavonden meer structureel organiseren en inhoud geven. Het Handboek KAM (kwaliteit, arbo en milieuzorg) dat met de regionale brandweer Drenthe wordt samengesteld, levert de kaders.

- **Doel:** minimaal drie maal per jaar zijn er bijeenkomsten waarin instructies, uitrukprocedures en veiligheid tijdens het repressief optreden centraal staan.

2.1.4 *Realistisch oefenen*

Oefenen gebeurt om de vaardigheden op peil te houden. Van belang is dat dit spoort met de realiteit. Onderzoeken hebben aangetoond dat de realiteit van brandweeroefeningen te wensen over laat. Knipperlampen en knetterkasten vragen een groot inlevingsvermogen en zijn oefenmiddelen die de praktijk niet benaderen.

Brandweer Noordenveld gaat de realiteit van oefeningen verhogen door meer aandacht te schenken aan twee aspecten, namelijk:

- a) het houden van oefeningen bij brandweeroefencentra (waar rook, hitte en loop inzetten mogelijk zijn)
- b) het oefenen bij plaatselijke instellingen en bedrijven om bekend te raken met het verzorgingsgebied.

Ad. a.

In het Oefenbeleidsplan brandweer Noordenveld is het realistisch oefenen bestempeld als een onmisbare faciliteit. Landelijk onderzoek, zoals het Inspectieproject Brandweer van de Arbeidsinspectie hanteert de norm dat ieder halfjaar wordt geoefend bij een oefencentrum. Dit om de risico's van het brandweerwerk te leren herkennen en zodat de voorkomende maatregelen voldoende zijn onderricht. Op grond hiervan hanteert brandweer Noordenveld minimaal het volgende:

- ieder korpslid volgt jaarlijks twee oefeningen in een brandweeroefencentrum;
- alle bevelvoerders trainen jaarlijks de leidinggevende aspecten in een oefencentrum en;
- de officieren volgen eens in de drie jaar een op hun taken toegespitste operationele training.

Afhankelijk van maatschappelijke of technologische ontwikkelingen ligt het voor de hand aanvullende trainingen te verzorgen om de geoefendheid en kwaliteit van de inzet te waarborgen.

- **Doel:** de repressieve dienst van brandweer Noordenveld traint periodiek onder realistische omstandigheden volgens de genoemde (minimale) uitgangspunten.

Ad b.

Juni 2003 zijn alle bereikbaarheidskaarten gereed (zie Objectpreparatie) en bestaat een beeld van de risico's in het verzorgingsgebied. Volgens de oefensystematiek is dit de basis van de te beoefenen onderdelen.

Om het gebruik van de bereikbaarheidskaarten en vooral ook de kennis van de bijzondere complexen in Noordenveld te vergroten worden aan de hand van de planvoorbereiding oefeningen georganiseerd bij bedrijven en instellingen. In sommige gevallen kan dit ook samengaan met oefeningen van de bedrijfshulpverlening.

Waar het om gaat is dat de brandweer de risico's, het gebouw en de omgeving kent. De extra formatie voor het oefenen biedt ruimte om deze aspecten meer op te nemen in de oefeningen en reële oefenlocaties voor te bereiden.

- **Doel:** jaarlijks wordt bij 20% van de objecten met een bereikbaarheidskaart (bedrijven of instellingen) een oefening gedraaid.

Wat betreft de bovengenoemde activiteiten is ingestemd met de uitbreiding van de formatie met één fte. Voor de komende twee jaar is dit voldoende om uitvoering te geven aan de doelen.

2.1.5 Objectpreparatie

Objectgerelateerde planvoorbereiding is onmisbaar. De repressieve dienst moet vooraf bekend zijn met de risico's, de bijzonderheden, de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen van incidentlocaties. Zo kan de inzet gericht en sneller plaatsvinden.

In (landelijke) rapporten en onderzoeken komt naar voren dat een adequate voorbereiding onontbeerlijk is voor een optimaal en veilig brandweeroptreden. Gebieds- en objectkennis in de vorm van handzame informatie is een belangrijke schakel tussen de preventie en repressieve werkzaamheden.

In Noordenveld is het opstellen van bereikbaarheidskaarten uitbesteed aan een extern bureau en dit is in juni 2003 afgerond. Brandweer Noordenveld heeft dan van ongeveer 100 objecten een bereikbaarheidskaart.

De kaarten die gereed zijn komen in beheer van de gemeente (i.c. de brandweer) inclusief het actueel houden van de objectinformatie. Geschat wordt dat dit jaarlijks 50 uur vergt.

Het vervaardigen van nieuwe kaarten gebeurt incidenteel door het extern bureau.

Om het 'kaartenbestand' actueel te houden is een goede informatievoorziening noodzakelijk. In Hoofdstuk 1 is de noodzaak van afstemming en informatiestromen onderbouwd en zijn doelen opgesomd die dit realiseren.

- **Doel:** de repressieve dienst van brandweer Noordenveld beschikt te allen tijde over actuele bereikbaarheidskaarten.

Uitgebreidere vormen van planvoorbereiding zijn aanvalsplannen en rampbestrijdingsplannen. Van de NAM-locatie in Langelo en het Munitiemagazijnencomplex Veenhuizen zijn uitgebreide calamiteitenplannen bekend en vinden gezamenlijke oefeningen plaats.

De PI Veenhuizen is bezig met het opzetten van de bedrijfshulpverleningsorganisatie zonder de bedrijfsbrandweer. Dit is momenteel in de opbouw fase. Een verdere uitwerking in de vorm van een calamiteitenplan en gezamenlijke oefeningen met de gemeentelijke brandweer ligt voor de hand. In de gemeente Noordenveld zijn geen bedrijven of instellingen waarvoor een rampbestrijdingsplan verplicht dan wel noodzakelijk is.

- **Doel:** van bijzondere objecten zijn calamiteiten- / aanvalsplannen opgesteld.

Met het gereed komen van de bereikbaarheidskaarten en de verdere uitwerking van de Risicokaart Drenthe 2^e fase ontstaat een beeld van de hiaten in de planvoorbereiding. In 2005 worden activiteiten ondernomen om dit verder uit te werken.

2.1.6 Bluswatervoorzieningen

Bluswatervoorzieningen zijn onmisbaar bij het bestrijden van brand. In de gemeente liggen ongeveer 1750 ondergrondse brandkranen van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) en de Waterleidingmaatschappij provincie Groningen (Waprog).

Andere bluswatervoorzieningen zijn open water en een enkele geboorde put.

Met de nieuwe *Bluswaterovereenkomst* zijn de exploitatiekosten van brandkranen met 115% gestegen. De afgelopen periode is daarom tijdens de controle van brandkranen kritisch gekeken naar de ligging en het noodzakelijk aantal brandkranen. Een aantal kan mogelijk verwijderd worden, bijvoorbeeld als deze zich nabij open water bevinden.

De vakgroep Infrastructuur brengt binnenkort alle bluswatervoorzieningen in kaart, waardoor een compleet overzicht aanwezig is.

De stijging van de exploitatiekosten versterkt de noodzaak dat afstemming moet plaatsvinden tussen Stedenbouw & Ruimtelijke ordening en de brandweer. De verbeterde brandveilige bouw laat toe dat niet voor elke 'nieuwe' voordeur een brandkraan moet zitten en de prijsstijging nodigt uit om te kijken naar

alternatieve bluswatervoorzieningen, bijvoorbeeld blusvijvers of een bluswaterriool. In schetsfases van bestemmingsplannen dient dit al meegenomen te worden.

- **Doel:** voor het einde van 2003 zijn alle noodzakelijke brandkranen aangestipt.
- **Doel:** in de schets- en planfase vindt afstemming plaats over de bluswatervoorziening in nieuwe wijken.

Voor het bovenstaande zijn niet expliciet uren geraamd. De inventarisatie van de brandkranen is deels al uitgevoerd en de afstemming op het gebied van ruimtelijke planning maakt onderdeel uit van de pro-actie activiteiten.

De controle van brandkranen gebeurt elk jaar door de vrijwilligers. Allemaal doen ze een 'route', verven de gele pijlen en vermelden eventuele defecten. Afhankelijk van het defect wordt de WMD of de vakgroep Wijkbeheer & Reiniging ingelicht.

Nota bene controleren de vrijwilligers alleen de vindbaarheid en bruikbaarheid. De operationele functionaliteit wordt niet gecontroleerd, dit is een taak van de WMD.

De uren die de vrijwilligers besteden aan deze werkzaamheden, zijn niet opgenomen in jaarplannen. Toch legt dit een beslag op de begroting, want vergoedingen die hier tegenover staan komen ten gunste van de personeelsvereniging van de brandweer. Dit is € 4,50 per brandkraan en dus € 7857. Indien de jaarlijkse controle zou gebeuren door vaste medewerkers is 0,4 fte nodig.

- **Doel:** alle bluswatervoorzieningen worden jaarlijks gecontroleerd op vindbaarheid en bruikbaarheid. Dit wordt uitgevoerd door de vrijwilligers.

2.2 Repressie

2.2.1 Uitrukorganisatie en -garantie

Van oudsher rekent men voor een vrije-instroom organisatie van de brandweer met een dubbele bezetting en daarmee was ook een snelle uitruk gegarandeerd. Deze tijden zijn voorbij. Het vergt steeds meer tijd en aandacht om de uitruk te organiseren en garanderen.

Een kenschets van de huidige situatie in de gemeente Noordenveld geeft het volgende beeld. In Roden zijn overdag twee bevelvoerders, één chauffeur en vier manschappen binnen vier minuten op de brandweerpost. Hiermee is de minimale sterkte geregeld. De vrijwilligers hebben 'altijd' dienst, want ruimte om te wisselen of ziek te zijn is er niet.

Overdag is in Peize binnen vier minuten niet voldoende personeel aanwezig om uit te rukken. Alle vier de bevelvoerders werken buiten Peize. Voor de brandweerpost Norg geldt een vergelijkbare situatie. Slechts één chauffeur en drie manschappen zijn binnen vier minuten op de brandweerpost. Alle bevelvoerders, waarvan één iets minder regelmatig, werken buiten Norg en kunnen niet binnen vier minuten aanwezig zijn.

In Veenhuizen zijn een groot aantal vrijwilligers werkzaam bij de penitentiaire inrichtingen. Binnen vier minuten is het mogelijk om een voertuig met zes personen te bemensen.

Hierbij is uitgegaan van de minimale bezetting van een tankautospuiter⁹. Dit is voor alle brandweerposten de eerste eenheid die uitrukt naar een incident.

Uit het bovenstaande valt op te maken dat de beschikbaarheid van personeel na een alarmering niet meer 24 uur per dag 7 dagen in de week is geregeld. Toch spreekt het College de wens uit om de vrijwilligersorganisatie te handhaven. Aanstellingseisen en wervingsbeleid zijn een basis om de uitrukgarantie te verbeteren (dit wordt in het personeelsplan opgenomen). Afspraken over onder meer woon- en werkplek en een beschikbaarheidsregeling moeten gedurende de komende periode gemaakt worden. Daarbij geldt wel dat de gemeente ervoor moeten zorgen dat zij een aantrekkelijke werkgever is en blijft.

Organisatorische oplossingen, bijvoorbeeld door meerdere posten te alarmeren, zijn slechts opties van tijdelijke duur en kunnen in uiterste nood soelaas bieden.

⁹ De minimale bemensing van een standaard tankautospuiter is zes personen: vier manschappen, één chauffeur en één bevelvoerder.

De afgelopen periode is (in Drenthe) zichtbaar geworden dat het noodzakelijk is om hier verbeteringen in aan te brengen. Het personeelsbeleid is het handvat om dit op te pakken.

De repressieve organisatie is bekend (minimaal in elke brandweerpost een brandweereenheid) en op grond hiervan zal het personeelsbeleid beschrijven welke aantallen functionarissen nodig zijn. De toepassing van de arbeidstijdenwet- en regelgeving moet hierin verwerkt zijn.

- **Doel:** de minimale bemensing van een brandweereenheid is continu gewaarborgd en verblijft voor de uitruk op korte afstand van de brandweerpost.

Werken met vrijwilligers vergt tijd. Dit is lang niet altijd inzichtelijk geweest in de urenplanning en jaarplannen. Met de bovenstaande problematiek als vertrekpunt (en daarmee een achteruitgang van het zorgniveau) is voor de komende jaren structureel ruimte nodig in de planning. De inspanning is geraamd op 400 uur, waarbij ook uren in het kader van de bedrijfsvoering zijn opgenomen. Gedacht moet worden aan ondersteuning repressieve dienst en persoonlijke ontwikkelingsgesprekken. In de paragraaf Bedrijfsvoering is dit nader omschreven.

2.2.2 *Repressieve dekking en specialistische taken*

Brandweer Noordenveld kan niet alle delen van de gemeente binnen de advies opkomsttijden bereiken. In het voorgaande is al aangegeven dat een groeiende uitruktijd en een minder gegarandeerde uitruk zorgt voor een latere opkomst. Aan de andere kant komen overschrijdingen voor in gebieden die op ruime afstand van de brandweerposten liggen. Onder meer de aanpassing van wegen met snelheidsremmende maatregelen verlengt de (uitruktijd en) rijtijd.

Deels is de mindere dekking opgepakt door afspraken te maken met Haulerwijk en Leek; zij kunnen in bepaalde gebieden sneller opkomen en doen derhalve de eerste uitruk. Ook de komende periode zullen deze afspraken gehandhaafd blijven.

In andere gevallen is bijstand nodig van een omliggende post. Gebleken is dat de opeenvolging van bijstand in Noordenveld nog eens tegen het licht moet worden gehouden om te zorgen voor een adequaat tweedelijns optreden en een goede restdekking¹⁰ in het verzorgingsgebied.

De huidige repressieve dekking wordt door het gemeentebestuur getypeerd als het best-haalbare. Het is praktisch onmogelijk en financieel onaantrekkelijk om meer te investeren in de repressieve organisatie (uitbreiding van het aantal brandweerposten). De gestelde doelen op het gebied van pro-actie en preventie, de kwaliteitsimpuls in het oefenen en de objectpreparatie en het organiseren en verbeteren van uitruk zijn aspecten die de voorkeur genieten.

Brandweer Roden voert een specialistische taak (gaspak-inzet) uit voor Cordis BV. Dit is vastgelegd in een convenant. Het bedrijf stelt middelen ter beschikking en de gemeente Noordenveld voorziet in de adequate personele bezetting. Deze samenwerking verloopt naar wens en zal gehandhaafd blijven.

2.2.3 *Eigentijdse middelen*

Het Geïntegreerd MeldkamerSysteem (GMS) op de alarmcentrale verkort de verwerking van de melding. C2000 verbeterd de verbinding en communicatie in het veld. Hulpverleningsdiensten moeten de kansen van innovatieve informatie- en communicatietechnologie benutten ten gunste van de hulpverlening en de samenwerking tussen de verschillende disciplines.

De meest recente planning geeft aan dat vanaf juli 2004 Nederland zal overgaan op C2000.

Dit betekent dat de alarmontvangers, mobilifoons en portofoons allemaal vervangen moeten worden. Voor deze investering is al enkele jaren geld gereserveerd. In de meerjaren begroting is voor 2003 € 118.000 opgenomen.

- **Doel:** eind 2004 werkt brandweer Noordenveld, net als de andere brandweren in Nederland met C2000.

¹⁰ Bij de eerstelijns dekking gaat men niet uit van 'gelijktijdigheid van incidenten'. Als het gaat om bijstand is het zaak dat uit een bepaald gebied niet alle brandweereenheden worden onttrokken. Dit moet zorgen voor voldoende 'restdekking'.

Ook voor de veiligheid van het werken worden technologieën ontwikkeld en zijn altijd innovatieve middelen voorhanden. Kritiek van de Arbeidsinspectie is dat de brandweer beperkte mogelijkheden heeft om deze middelen in te zetten. Dit is gelukkig niet helemaal van toepassing op de Noordenveldse brandweer. Twee brandweerposten hebben de beschikking over een warmtebeeldcamera en in 2003 is de aanschaf van nog eens twee camera's begroot.

Ook worden trainingen gevolgd om flashovers en backdrafts te (leren) herkennen en te voorkomen. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een voorstel gedaan voor de aanschaf van middelen die substantieel bijdragen in het voorkomen van deze gevaren tijdens een brandinzet.

- **Doel:** als eigentijdse en innovatieve middelen bijdragen in adequaat en veilig optreden zijn de mogelijkheden aanwezig om dit toe te passen.

Het aanschaffen van nieuwe technologieën is geen doel op zich. Indien de middelen aantoonbare meerwaarde hebben, wordt gekeken naar de uitvoeringsmogelijkheden. Uren en kosten worden derhalve pro memorie opgevoerd.

2.3 Nazorg

Na het optreden zal de verstoorde verhouding weer hersteld moeten worden. Dit is wel net zo belangrijk als de bestrijding van het incident, want burgers, gedupeerden en ook het brandweerpersoneel moet kunnen uitzien naar een gepaste opvang. Nazorg richt zich dan op materiële en psychische omstandigheden.

De afgelopen jaren heeft nazorg niet die aandacht gekregen die het verdient. De brandweer, de gemeente en andere diensten gaan de komende jaren de nazorgactiviteiten verder uitwerken. In deze paragraaf wordt onderscheid gemaakt tussen nazorg voor gedupeerden (externe nazorg), opvang van brandweerpersoneel (interne nazorg) en evaluatie en terugkoppeling.

2.3.1 Externe nazorg

Na een incident hebben gedupeerden behoefte aan een aanspreekpunt. In eerste instantie kan dit de brandweer nog zijn maar daarna moet ook de brandweer kunnen terugvallen op deskundigen. Een eerste poort is Buro Slachtofferhulp Noord Drenthe (Weiersstraat 83, 9401 EZ Assen, Tel: 0592-31 83 83)

Bij branden is in procedures vastgelegd dat Stichting Salvage gealarmeerd wordt. Zij helpt bij de schadebeperking en zet de verzekeringsafhandeling in gang. Een van de diensten die niet door Salvage geboden wordt, is tijdelijke huisvesting. Branden van enige omvang betekenen dat woningen of bedrijfspanden (tijdelijk) buitengebruik zijn. In samenwerking met woningbouwverenigingen in Noordenveld willen wij kijken welke mogelijkheden er hieromtrent zijn.

De nazorg fase zal in 2004-2005 meer aandacht krijgen. Naast de procedures die moeten starten tijdens een ingrijpend incident zal meer aandacht moeten worden geschonken aan de afhandeling en evaluatie. Dit is in de laatste paragraaf nader toegelicht.

- **Doel:** de externe nazorg wordt meer body gegeven en de mogelijkheden worden onderzocht om samen met woningbouwcoöperaties faciliteiten te organiseren aan gedupeerden, zoals tijdelijke huisvesting na branden of andere onveilige situaties

Halverwege 2004 ontstaat er ruimte in de werkplanning om nazorg nader uit te werken. Voor deze activiteiten zijn geen uren geraamd. In het jaarplan 2004 wordt dit verder uitgewerkt.

2.3.2 Interne nazorg

Ook brandweerpersoneel is niet van steen. Veel incidenten gaan gewoon voorbij en zijn korte tijd onderwerp van gesprek. Grotere incidenten hebben meer impact en dan kan brandweer Noordenveld een beroep doen op het 'bedrijfsopvangteam' van de brandweer Groningen en Emmen. Het is belangrijk dat in een vroeg stadium signalen naar voren komen over psychische problemen. Bezien moet worden

of binnen de vier brandweerposten medewerkers zijn die hierin een rol willen en kunnen vervullen. Zij zullen een aanvullende cursus/ training volgen om deze vaardigheden eigen te maken en kunnen als 'vertrouwenspersoon' de zorg en welzijn van de ploeg in de gaten houden.

- **Doel:** de interne nazorg en opvang van brandweerpersoneel is begin 2004 beschreven en afhankelijk van de wens/ noodzaak worden medewerkers geschoold voor de eerste opvang en signalering van (psychische) problemen.

2.3.3 Evaluatie en terugkoppeling

Los van de emotionele, materiële en psychische afhandeling is de nazorg fase de plek waar aandacht moet zijn voor de oorzaken van het incident en de wijze waarop de inzet heeft plaatsgevonden. Zo ontstaat de terugkoppeling en krijgt de veiligheidsketen een cyclisch karakter.

De brandweer heeft een beperkte rol in het onderzoek naar oorzaken. De politie voert dit uit. Bij vaak voorkomende incidenten zal afstemming met de politie worden gezocht.

Voor de brandweer is het aantal loze meldingen van brandmeldinstallaties een onderwerp. Onder andere door de toename van het aantal installaties stijgt ook het aantal loze meldingen. Dit tot ongenoegen van de brandweer en de hoofdwerkgevers. Actieve terugkoppeling zal bijdragen in een afname van het aantal nodeloze uitrukken. Dit sluit aan op de doelen die zijn genoemd in § Preventie.

- **Doel:** het aantal nodeloze alarmeringen van automatische brandmeldinstallaties is in 2005 maximaal 1 per installatie per jaar.

Kijken en leren van het repressief optreden is voor de brandweer zelf ook een aandachtspunt.

Tegenwoordig worden alleen grotere incidenten (schriftelijk) geëvalueerd. Dit betekent dat veel leermomenten van kleinere inzetten nog verloren gaan. Dit zal de komende periode veranderen. Naast de statistiek-formulieren (Centraal Bureau voor de Statistiek) wordt een evaluatieformulier opgesteld die na elk optreden wordt ingevuld. Dit sluit naadloos aan op de oefensystematiek, want de leermomenten van het optreden moeten meegenomen worden in instructies en oefenavonden.

Voor de evaluatie van inzetten is het moeilijk om uren te plannen, dit is sterk afhankelijk van het aantal (relevante) incidenten dat plaatsvindt. Met de aanstelling van de medewerker preparatie ontstaat ruimte in de werkplanning om deze werkzaamheden op te pakken en het ligt in het verlengde van zijn/haar werkzaamheden.

Naast de interne terugkoppeling, zal ook nagedacht worden over een methode die de kwaliteit van de hulp- en dienstverlening inzichtelijk maakt. De brandweer komt, doet z'n werk en gaat weer. Toch willen we weten hoe dit overkomt en waar we meer of minder zouden moeten betekenen. Reactie en evaluatieformulieren worden opgesteld en uitgereikt bij (grotere) incidenten en in de voorlichtingssfeer zullen initiatieven worden genomen om de oorzaken, het werk van de brandweer en het veiligheidsgevoel in de samenleving te laten leven.

- **Doel:** deze bestuursperiode worden de nazorgactiviteiten nader uitgewerkt waarbij aandacht wordt geschonken aan:
 - de procedures voor gedupeerden tijdens het incident;
 - de werkzaamheden voor de interne opvang van brandweerpersoneel en;
 - de evaluatie van inzetten (intern, leren van het optreden en extern, de kwaliteit van de hulpverlening)

Ook vanuit de nazorg-kant wordt het belang van inspanningen in de voorkant van de veiligheidsketen benadrukt. Recente ongevallen in Nederland -ontstaan door mindere invulling aan pro-actie, preventie en preparatie- leiden tot extreme inspanningen op het gebied van nazorg. Dit aanknopingspunt spreekt voor zich en pleit dus voor de realisatie van de eerder genoemde doelen in de betreffende paragrafen.

Hoofdstuk 3 *Crisismanagement en rampenbestrijding*

Crisismanagement en rampenbestrijding heeft een directe relatie met:

- *de gemeente*; de burgemeester is opperbevelhebber bij (zware) ongevallen en rampen en verschillende gemeentelijke diensten hebben de procesverantwoordelijkheid in een achttal deelprocessen van het gemeentelijk rampenplan.
- *de brandweer*, als één van de vier disciplines in de rampbestrijdingsorganisatie (politie, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), brandweer en gemeente).
- *regionale brandweer*, die een wettelijke, coördinerende taak heeft in de voorbereiding op het crisismanagement en rampenbestrijding in Drenthe.

De onderlinge samenhang wordt versterkt door het feit dat de bestrijding van een zwaar ongeval of ramp alleen mogelijk is door de samenwerking tussen alle disciplines.

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke ontwikkelingen spelen en welke consequenties dit heeft voor het lokaal beleid.

De kwaliteit van het crisismanagement en rampenbestrijding is een aandachtsveld dat is beschreven in het wetsvoorstel Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding. Dit is reeds aangeboden aan de Tweede Kamer en zal naar alle waarschijnlijkheid 1 januari 2004 in werking treden. In het wetsvoorstel worden eisen gesteld aan de voorbereiding van gemeenten en operationele disciplines in het kader van de voorbereiding op de rampenbestrijding. Een toetsende taak is weggelegd voor de provincie die haar bevindingen rapporteert aan de verantwoordelijk minister. Het wetsvoorstel heeft op veel terreinen van het crisismanagement en rampenbestrijding invloed. Derhalve loopt dit als rode draad door de ontwikkelingen.

3.1 Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding

Eind 2003 ligt er een Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding Drenthe (RBRD) waarin beschreven staat op welke wijze de vier kerndisciplines die bij de voorbereiding op de rampenbestrijding zijn betrokken (brandweer, politie, GHOR en gemeente) zich voorbereiden op rampen en zware ongevallen¹¹.

Dit regionaal plan wordt opgesteld omdat de afzonderlijke disciplines in het kader van de rampenbestrijding redelijk georganiseerd zijn. Echter komt de gecoördineerde structuur van samenwerken nog voor verbetering in aanmerking.

In Drenthe is de Coördinatiegroep RBRD gevormd die toeziet op de realisatie van regionaal beheersplan. Het RBRD wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de RBD in overeenstemming met het Algemeen Bestuur van de GHOR en het Regionaal College van de Politie. Het continu beheer ligt bij het Algemeen Bestuur van de RBD.

In het regionaal beheersplan worden behalve de beschrijving van de huidige stand van zaken, aanbevelingen voor de toekomst gedaan. Na besluitvorming in het Algemeen Bestuur zullen de brandweer, regiopolitie, GHOR en gemeenten gezamenlijk de aanbevelingen van het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding Drenthe volgen en uitvoeren.

Het regionaal bureau van de RBD en in het verlengde de Coördinatiegroep RBRD en de drie werkgroepen die alle ontwikkelingen van het RBRD voorbereiden, leveren de meeste inspanning. Binnen de gemeente Noordenveld liggen de inspanning bij de ambtenaar openbare orde en veiligheid, de procesverantwoordelijke ambtenaren en de brandweer voor overleg en afstemming. De brandweer raamt hiervoor jaarlijks ongeveer 40 uur.

3.2 Gemeentelijk rampenplan

De gemeente Noordenveld heeft een actueel en vastgesteld gemeentelijke rampenplan (vastgesteld op 28 november 2002). Het regionaal bureau van de RBD heeft het *Regionaal Model Rampenplan ten behoeve van de Drentse gemeenten* opgesteld. Dit plan is door de vakgroep KOOV vertaald naar de Noordenveldse situatie. De actualisatie van het rampenplan en vervolgens de uitwerking en beschrijving van de diverse deelprocessen (gereed medio 2003) sluit aan bij de wettelijke verplichting die in voorbereiding is.

Het Rijk stelt in de begroting 2003 tot doel dat alle gemeenten in Nederland in 2004 beschikken over een actueel rampenplan. In regionale afspraken is dit echter vervroegd naar 2002-2003¹² inclusief de uitwerking van de deelprocessen.

Het wetsvoorstel *Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding*, dat reeds aangeboden is aan de Tweede Kamer en waarschijnlijk 1 januari 2004 van kracht wordt, legt criteria en uitgangspunten neer wat betreft het crisismanagement en rampenbestrijding. De Provincie Drenthe krijgt een toetsende verantwoordelijkheid en rapportageplicht aan de minister van BZK.

- **Doel:** de gemeente stelt eens in de vier jaar een geactualiseerd gemeentelijk rampenplan vast. Alle deelprocessen zijn voor de zomer van 2003 herzien, beschreven en vastgesteld. Dit proces herhaalt zich in 2006.

3.2.1 Risico-inventarisatie

Aan de basis van het gemeentelijk rampenplan ligt een inventarisatie van de grootschalige risico's en de ramptypen (zie ook Pro-actie). In de rapportage Maatrap Drenthe en de Risicokaart Drenthe 1^e fase is dit grotendeels beschreven. Aan een verdere detaillering (Risicokaart Drenthe 2^e fase) wordt gewerkt in samenwerking met de Provincie Drenthe in het project Risicomangement Drenthe. Hierbij worden de uitgangspunten van de landelijke format 'model-Risicokaart gemeenten' gehanteerd (§ 1.1.1).

¹¹ Dit is een wettelijke verplichting in het wetsvoorstel Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding en tevens is in de rijksbegroting 2003 vermeld dat alle regio's in 2004 een regionaal beheersplan moeten hebben vastgesteld.

¹² In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 25 september 2002 is besloten dat eens in de vier jaar het rampenplan moet worden geactualiseerd. Het vorig rampenplan dateerde van 1998 en derhalve is 2002 vastgesteld als jaar van actualisering.

Gemeentelijke diensten zullen ten behoeve van het project Risicomanagement Drenthe informatie moeten aanleveren. Met de uitvoering van dit project wordt tegemoet gekomen aan het rijksbeleid. Zij streeft ernaar dat 70% van de gemeenten in Nederland de Risicokaart hebben ingevuld.

3.2.2 *Risico-communicatie*

De risico-inventarisatie draagt bij tot een gedegen integrale planvorming (RBRD en gemeentelijk rampenplan). In het wetsvoorstel Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding is vermeld dat de inventarisaties de basis vormen voor het communiceren over risico's met de burgers. Voor het vergroten van het veiligheidsbewustzijn onder de bevolking moet het gemeentebestuur de burger (minimaal eens in de vijf jaar) informeren over mogelijke rampen en zware ongevallen en de wijze waarop zij zich hierop heeft voorbereid.

Het *Besluit inzake informatie rampen en zware ongevallen* noemt dat één keer in de vijf jaar het college van burgemeester en wethouders de bevolking informeert en dat deze informatie aangepast wordt als wijzigingen plaatsvinden.

De Risicokaart Drenthe wordt verder uitgewerkt en gereed gemaakt om hiermee ook de bevolking te informeren. De Provincie is trekker van het project Risicomanagement Drenthe en voert dit uit in samenwerking met de operationele diensten en gemeenten. In dit project wordt aandacht besteed aan risico-communicatie.

Wanneer en hoe is mede afhankelijk van de resultaten van het provinciaal project. In het jaarplan 2004 zal een tijdsplanning worden genoemd.

- **Doel:** met als basis de Risicokaart Drenthe (2e fase) informeert het gemeentebestuur periodiek de bevolking over fysieke veiligheid, brandweezorg en rampenbestrijding.

3.2.3 *Opleiden en oefenen in het kader van het crisismanagement en de rampenbestrijding*

De formele en theoretische verankering is één, maar alle functionarissen die een rol hebben bij de uitvoering van deelprocessen moeten opgeleid en geoefend zijn voor die functie.

De operationele disciplines en de gemeentelijke diensten dragen de zorg voor een goede inbedding van het crisismanagement en rampenbestrijding in de organisatie en het beoefenen daarvan. Multidisciplinair en bestuurlijk oefenen is belangrijk voor de vier disciplines die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de 29 processen van het rampenplan. Kennis over het crisismanagement en rampenbestrijding bij de procesverantwoordelijke ambtenaren en de procescoördinatoren is dan ook een noodzakelijke voorwaarde. Dit vraagt om inspanningen in tijd en menskracht.

De ambtenaar openbare orde en veiligheid heeft hier een coördinerende rol. Wat betreft operationele brandweer functionarissen en de voorbereiding op de rampenbestrijding wordt verwezen naar § 4.2 Brandweezorg.

In de rijksbegroting 2003 is helder verwoord dat de behoefte aanwezig is om het prestatievermogen wat betreft de rampenbestrijding te verbeteren. Eén van de aspecten is een hoogwaardig opleidings- en oefenbeleid. Het landelijke project *Op weg naar effectief oefenen* is gestart en de resultaten dragen bij in de kwaliteit van het oefenproces.

Op Drentse schaal zijn ook initiatieven genomen ter verbetering van de kennis en geoefendheid van betrokkenen bij het crisismanagement en rampenbestrijding. Conform de vastgestelde Beleidsnota gemeentelijk oefenen 2002-2005 en het Plan van Aanpak workshop Gemeentelijk actiecentrum 2002¹³ organiseert het regionaal bureau van de RBD workshops en themadagen ten behoeve van de procesverantwoordelijken in de gemeente. Tijdens deze informatiebijeenkomsten worden diverse deelprocessen aan de orde gesteld.

- **Doel:** alle personen die een rol hebben in de voorbereiding van crisismanagement en rampenbestrijding zijn geïnstrueerd, opgeleid en geoefend om de opgedragen taak te vervullen.

¹³ vastgesteld in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van de RBD op respectievelijk de data 28 november 2001 en 30 januari 2002

Uren en inspanning komen ten laste van de diverse afdelingen en vakgroepen binnen de gemeente. Voor wat betreft de uren van de brandweer zijn deze verwerkt in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 4 Regionale samenwerking

Fysieke veiligheid, brandweezorg en de voorbereiding op het crisismanagement en rampenbestrijding zijn een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Naast een wettelijke plicht tot samenwerken groeit in toenemende mate de behoefte aan samenwerking op een groter schaalniveau.

Gemeente Noordenveld vormt samen met elf andere gemeenten in Drenthe de Regionale Brandweer Drenthe. Dit is vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling RBD 1999.

Op Drents en districtsniveau wordt nu samengewerkt om op effectieve en efficiënte wijze de schaarse middelen in te zetten. Het ligt voor de hand dit de komende jaren verder uit te werken, want allen hebben een gemeenschappelijk doel: **veiligheid in Drenthe**.

Achtereenvolgens worden de samenwerkingskansen op het gebied van Fysieke veiligheid, Brandweezorg en Crisismanagement en rampenbestrijding aan de orde gesteld.

4.1 Fysieke veiligheid

De intensivering van pro-actie en preventie moet lokaal gedragen worden, maar voor een optimale uitvoering, zoals ook het rijk dit aanbeveelt, zijn de middelen niet ruim voor handen. Er kan namelijk niet verwacht worden dat alle gemeenten afzonderlijk de menskracht en kennis in huis hebben of halen voor incidentele, complexe gevallen.

Het kabinet beseft dat de noodzaak om de coördinatie en samenhang tussen gemeentelijke en provinciale diensten en de brandweer te verbeteren aanwezig is en heeft dit verwoord in het actiepunt:

Stimuleren van de uitbreiding van de capaciteit en deskundigheid bij regionale brandweren op het gebied van pro-actie en preventie, onder andere ten behoeve van advisering bij vergunningverlening.

Een landelijk Project Versterking Pro-actie Preventie is gestart en het regionaal bureau van de RBD heeft de mogelijkheid haar organisatie uit te breiden. In Drenthe wordt op bovenlokaal niveau formatie ingevuld. Dit betekent voor de individuele gemeenten dat kennis en capaciteit beschikbaar is voor de beleidsontwikkeling en advisering wat betreft pro-actie en preventie. Deze organisatiestructuur is voor de toekomst een aanzet om de samenwerking op meerdere terreinen vergelijkbaar te starten.

Een gezamenlijke aanpak biedt meerwaarde omdat beleid en uitvoerende werkzaamheden in Drenthe (en ook Noord-Nederland) in principe vergelijkbaar zijn. Een centrale coördinatie op de beleidsontwikkeling, met oog voor de lokale aspecten is een welkome optie.

Een tweede punt dat pleit voor samenwerking is dat toonaangevende risico's zondermeer gemeentegrensoverschrijdend zijn. Bovenlokale afstemming is noodzakelijk.

4.2 Brandweezorg en grootschalig (monodisciplinair) optreden

In operationeel opzicht heeft brandweer Noordenveld een taak in het grootschalig optreden, als één van de kolommen van de rampbestrijdingsorganisatie. De monodisciplinaire bestrijding van incidenten gebeurt volgens de pelotons- en compagniesstructuur van de brandweer.

De gemeente Assen, als kerngemeente in Noord en Midden Drenthe heeft een regionale taak rond de paraatheid en geoefendheid van functionarissen van het grootschalig optreden.

Uitvoerend vervult brandweer Noordenveld vanaf 2003 de volgende taken:

Norg:	parate meetploeg in het kader van de Regionale Ongevalsebestrijding Gevaarlijke Stoffen
Peize:	tankautospuit in compagnieverband
Veenhuizen	tankautospuit in compagnieverband

Commando: officieren treden op als pelotonscommandant of als plaatsvervangend compagniecommandant

Ook op andere wijze vindt operationele samenwerking plaats. Het gaat hierbij om bijstand van andere korpsen en het officierspiket dat de gemeenten Midden Drenthe, Tynaarlo en Noordenveld samen invullen. De samenwerking verloopt naar wens. Vanuit praktisch oogpunt geldt wel dat het 'verzorgingsgebied' uitgestrekt is en dat het uitkijken naar alternatieven aandacht verdient.

Een verdergaande samenwerking biedt kansen om de algemene taakstelling van de brandweer gestructureerd uit te voeren. Dit is niet alleen repressief of operationeel. Ook wat betreft de voorbereiding en de beleidsontwikkeling levert de gezamenlijke aanpak winst. Gedacht kan worden aan de aanschaf van brandweermiddelen en onderhoud en beheer, het opstellen van personeelsbeleid en uitvoeren van het oefenbeleid. Deze samensmeltende samenwerking vraagt om een taakomschrijving die is aangepast aan de nieuwe situatie. Namelijk moet voorkomen worden dat door intensieve samenwerking onduidelijkheid ontstaat over verantwoordelijkheden.

- **Doel:** bij de lokale uitvoering van gemeentelijke taken op het gebied van brandweezorg zijn de kansen en opties van de bovenlokale samenwerking verwoord.

4.3 Crisismanagement en rampenbestrijding

Regionale samenwerking en crisismanagement en rampenbestrijding is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Onze gemeente kan zich onmogelijk als zelfstandige eenheid organiseren om een ramp te bestrijden en te 'handelen'. Wat betreft de voorbereiding geldt hetzelfde.

Om tijdens daadwerkelijke crisis als één organisatie op te treden is men gebaat bij coördinatie, afstemming en gezamenlijke oefening. Het regionaal bureau van de RBD heeft een regisserende rol. Dit is verplicht, maar de behoefte aan een gezamenlijke aanpak krijgt steeds meer de bovenhand. Vanuit het oogpunt; zorg voor veiligheid leveren aan de burgers, wordt enthousiast geparticipeerd in regionale initiatieven, zoals workshops en bestuurlijke oefeningen. In het ambtelijk overleg zijn en worden in Drents verband werkafspraken gemaakt wat betreft de uitwerking van de deelprocessen en andere uitvoeringstaken. Het bundelen van de krachten die in Drenthe aanwezig zijn biedt op deze wijze soelaas.

- **Doel:** waar mogelijk wordt de voorbereiding van het crisismanagement en rampenbestrijding in samenwerking met gemeenten en het regionaal bureau uitgevoerd.

Voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de regionale samenwerking is 200 uur geraamd.

Hoofdstuk 5 *Bedrijfsvoering*

5.1 Algemene bedrijfsvoering en management

Het adviseren van het gemeentebestuur op het gebied van brandweezorg en veiligheid, maar ook het maken van jaarplannen en begrotingen en het 'runnen' van de brandweerorganisatie ligt voornamelijk bij de functie commandant brandweer. Deze functie is al enige jaren ondergebracht in de gemeentelijke organisatie.

In organisatorisch en bedrijfsmatig opzicht maakt brandweer onderdeel uit van de gemeentelijke processen. De praktische, vakinhoudelijke afstemming met gemeentelijke diensten moet daarentegen nog helder en concreet vastgelegd worden (Hoofdstuk 1).

In de bedrijfsvoering en het management geniet de brandweer ondersteuning van het gemeentelijk apparaat wat betreft personeelszaken, financiën en automatisering (Facilitaire Zaken). De commandant

brandweer levert informatie en gegevens als input voor de cyclus van beleid, begroting en jaarplanning. Binnen de afdeling BMO wordt dit verwerkt tot een algemeen afdelingsplan.

- **Doel:** de werkzaamheden van de brandweer maken integraal deel uit van de gemeentelijke processen, zowel qua bedrijfsvoering als inhoudelijk.

Het overgrote deel van de uren van de functie commandant (plm. 1100 uur) zijn geraamd voor de bedrijfsvoering en het management. In dit aantal zitten ook uren voor de ondersteuning van de repressieve dienst. (zie ook §2.2 en §5.1.1) In dit opzicht onderscheidt de brandweer zich van andere onderdelen van de gemeentelijke organisatie omdat zij voor het overgrote deel werkt met vrijwilligers. Dit vergt een zodanige ondersteuning en communicatie dat hier specifiek aandacht voor wordt gevraagd. Vrijwilligers komen op 'hun werkplek' na een alarmering of op instructie- en oefenavonden. Het is dus van wezenlijk belang dat er goede informatie en communicatielijnen bestaan tussen de 'parttime' medewerkers en de bureau-ondersteuning. De facilitering van vrijwilligers moet goed zijn geregeld. In operationeel opzicht betekent dit dat er voorbereidingen zijn gepleegd voor het repressief optreden (bereikbaarheidskaarten, informatie over afgesloten wegen). Voor preparatietaken (oefeningen, instructies, onderhoud materieel) moet dit eveneens georganiseerd zijn. De vacature preparatie/ oefencoördinator levert een belangrijke bijdrage in deze taken.

5.1.1 *Werken met vrijwilligers*

De aandacht voor vrijwilligers gaat verder, ook de rechtspositie, de arbeidstijdenwet, het organiseren van de uitrukgarantie, werving- en aanstellingsbeleid en het onderhouden van contacten met de hoofdwerkgevers in de gemeente zijn essentiële aspecten die horen bij het personeelsbeleid en het werken met vrijwilligers. In het personeelsplan worden inhoudelijk diverse onderwerpen opgenomen. De werkzaamheden die hieruit voortkomen moeten worden uitgevoerd en dit vraagt tijd.

Om in de breedste zin van het woord de vrijwilligersorganisatie te ondersteunen is aandacht en tijd nodig. Landelijk wordt gerekend met het kental één dag per jaar per vrijwilliger. Vertaald naar Noordenveld is dit een halve fte, die op papier niet aanwezig is. In overleggen, kadervergaderingen en praktische uitvoeringszaken wordt rekening gehouden met de vrijwilligersorganisatie, maar veel punten blijven liggen

Ook de komende periode zal het moeilijk worden om alles volledig uit te voeren. Aangegeven is om ca. 400 te plannen voor deze werkzaamheden. Om daarnaast toch de mogelijkheid te bieden om reacties te geven en opmerkingen te maken over het werk gaat de brandweer werken met 'opmerkingsformulieren'. Dit heeft niet alleen betrekking op het repressief optreden, maar geldt over de hele linie van de brandweerorganisatie. Ten aanzien van de afhandeling van reacties zullen afspraken worden gemaakt. Dit kan eventueel door een derde (vertrouwenspersoon) gebeuren.

Om alle activiteiten en werkzaamheden van de brandweermedewerkers inzichtelijk te maken is in de bijlage een overzicht opgenomen van de activiteiten en doelen en de daarbij behorende uren.

Hoofdstuk 6 **Financiën**

In het onderstaande zijn de financiële aspecten van het beleidsplan inzichtelijk gemaakt. Naast 'nieuw' beleid zijn ook reguliere vervangingen en vastgestelde aanpassingen meegenomen. Zo ontstaat een redelijk beeld van de financiën van de brandweer voor de komende jaren.

De kosten zijn verdeeld over de posten huisvesting, materieel/materiaal, personeel en oefenen.

Huisvesting

Veenhuizen;

- aanpassen en aankopen van de brandweerpost Veenhuizen (2003)
 - alvorens aanpassingen worden gedaan is een RI&E gewenst: € 4.545
 - bouwkundige aanpassingen zijn geraamd op € 175.000
 - de kosten van de aankoop zijn niet bekend € pm

Norg

- aanpassen brandweerpost Norg (2003)
 - aanpassingen zijn geraamd op € 132.000

Peize

- aanpassen brandweerpost Peize (2004-2005)
 - aanpassingen zijn geraamd op € pm

Roden;

- aanpassen brandweerpost Roden (2004-2005)
 - kosten en mogelijkheden op huidige locatie zijn niet bekend € pm

Materieel/ materiaal

- aanschaf personeel/ materiaal voertuig Peize (2004) € 45.000
- vervanging personeel/ materiaal voertuig 706 (met pomp) Norg (2004) € 90.000
- vervangen standaard tankautospuut Roden (743) (2005) € 250.000
 - # afstoten TS 743
- vervanging personeel/ materiaalvoertuig (773) door personeelsvoertuig
 - # afstoten personeel/materiaalvoertuig (773)
- Roden (2006) € 45.000
- vervangen standaard tankautospuut Veenhuizen 776 (2007) € 250.000
- vervanging standaard tankautospuut Peize 744 (2007) € 250.000
- aanschaf nieuw verbindingenmateriaal C2000 (2003-2004) € 118.500
- Arbo ladderrekken voor Peize en Veenhuizen (2003) € 25.000
 - 4 ademluchttoestellen Roden (2004) € 6.400
 - vervanging draagbare motorspuut Peize (2004) € 2.300
 - vervanging draagbare motorspuut Norg (2006) € 2.300
 - vervanging hefkussens Norg (2006) € 5.000
- innovatieve middelen (stutblokken/ stabilisatiemiddelen) 2003 € 17888
- Vervanging lichtaggregaat (Norg) (2007) € 3500
- Vervanging bluskleding brandweer Noordenveld (2007) € 42.000
- Vervanging alle brandweerhelmen (2007) € 23.000
- Vervanging redgereedschap Roden (2005) € 23.000

Personeel

In de begroting 2003 is ingestemd met de uitbreiding van 1 fte preparatie/ oefencoördinator. De personeelskosten zijn begroot op € 60.000 per jaar.

In het Prevap 2001 en bij de ontwikkeling van het handhavingsbeleid gemeente Noordenveld is genoemd dat 0,5 fte benodigd is voor de controles van de gebruiksvergunning. Bij de verdere uitwerking van de vakgroep Handhaving zal hier rekening mee moeten worden gehouden.

Oefenen

De oefenvergoedingen zijn voor de periode 2003-2005 begroot op respectievelijk € 63.900, € 65.850 en € 67.850.

Voor de cursus 'oefenleider' (2^e helft van de Noordenveldse bevelvoerders) is € 5.700 begroot in 2003. Overige kosten die zijn opgenomen in de begroting hebben betrekking op de realistische oefeningen en trainingen die staan gepland bij oefencentra (2003; € 27.600, 2004; € 28.450 en 2005; € 29.300).

Bijlage I: Overzicht van doelen, planning en uren 2003-2005

		2003	2004	2005	2006	
Pro-actie	Inzicht in risico's	30	30	30	30	struct
	Organiseren afstemming BoWo	30	10			incid
	Afstemmen en kennismaken van					struct
	plan- en beleidsontwikkeling BoWo, incl veiligheids-paragraaf	110	140	150	150	
	nota Integrale Veiligheid	10				periodiek
	gem. handhavingsbeleid	30				incid
	Informatie vervoer gevaarlijke stoffen en voorstel routing		40			incid
Preventie	Advisering lokale vergunningverlening					
	▪ bouwvergunningen	620	600	580	550	struct
	▪ (prov.) milieuvergunningen	30	50	50	50	struct
	▪ tijdelijke vergunningen (Bijz.Wetten)	75	75	75	75	struct
	Afgifte gebruiksvergunningen	tijdelijk 2 fte				
	▪ gebruiksvergunningen PI Veenhuizen	200				incid
	Actualiseren Prevap	80		40		periodiek
	▪ incl. beleidsniveau bestaande bouw		100			incid
	Voorlichtingsplan (brand)veiligheidsbewustzijn		70			incid
	Algemene voorlichting	80	120	120	120	struct
	Handhavingsbeleid brandweer	60				incid
	Controle gebruiksvergunningen		280	450	700	struct
Preparatie	Aanpassing huisvesting, incl huisvestingplan	200	100	140		incid
	Aanschaf en verwerving materieel	100	40	50	pm	periodiek
	Personeelsbeleid		100			periodiek
	Opleiden en oefenen repressieve dienst	1400	1400	1400	1400	struct
	▪ incl organiseren realistisch oefenen/trainen					
	▪ incl aandacht voor instructies en procedures					
	Actueel houden van bereikbaarheidskaarten	20	50	50	50	struct
	Controle brandkranen (plm. 500 uur per jaar)	uitgevoerd door vrijwilligers				struct
Repressie	Ondersteuning repressieve dienst	400	400	400	400	struct
	▪ incl organiseren en garanderen van de uitruk					
	Repressieve dekking en specialistische taken	20	20	20	20	
Nazorg	Vormgeven aan externe en interne nazorg		70	100	120	struct./incid
	Terugdringen loze meldingen BMI	20	20	20	20	
	Terugkoppeling van inzetten (pm)					
Crisismanagement en rampenbestrijding	Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding	40	30	30	30	
Regionale samenwerking	Overleg en advisering w.b. fysieke veiligheid, brandweertzorg en crisismanagement en rampenbestrijding	200	200	200	200	
Bedrijfsvoering	Management brandweerkorps	400	400	400	400	
	Jaarplannen, beleid en begroting	140	140	140	140	
	Beleidsontwikkeling, overleg en representatie	240	240	240	240	
	TOTAAL	3775	4365	4325	4335	
Begroot aantal fte's	excl. extra (tijdelijke menskracht voor preventie)	2.7	3.0	3,0	3.0	